

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Öğrencilerinin Kredi Kartı Kullanımına Yönelik Bir Araştırma A Study on the Use of Credit Cards by Students of Recep Tayyip Erdoğan University Fındıklı School of Applied Sciences

Akif Ziya BAYRAK

Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bankacılık ve Finans Bölümü, akifziya.bayrak@erdogan.edu.tr

Kezban CİHAN

Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, kezban.cihan@erdogan.edu.tr

Mustafa Uğur MİRASEDOĞLU

Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bankacılık ve Finans Bölümü, ugunmirasedoglu@gmail.com

Önder DİLEK

Yrd. Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bankacılık ve Finans Bölümü, onder.dilek@erdogan.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş 15 Haziran 2017
Düzeltilme Geliş 20 Haziran 2017
Kabul 24 Haziran 2017

Anahtar Kelimeler:

Kredi Kartı, Banka, Öğrenci

© 2017 PESA Tüm hakları saklıdır

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin kredi kartı sahiplik oranlarını ve kredi kartı kullanmaya yönelik motivasyonlarını incelemektir. Özellikle çalışma iki soruya cevap aramaktadır: Bir üniversite öğrencisinin kredi kartı sahibi olmasındaki ve kullanmasındaki sebep nedir, kredi kartı kullanımında bölüm, sınıf veya demografik farklılıkların etkisi var mıdır?

Bu amaçla öncelikle öğrencilerle yüz yüze anket yöntemi ile veriler elde edilmiştir. Daha sonra bu veriler ışığında, öğrencilerin bölüm ve sınıflarına göre kredi kartı tercih nedenleri ve kullanım amaçları arasında farklılığın olup olmadığına varyans analizi ile test edilmiştir. Son olarak da öğrencilerin cinsiyet, yaş grubu, burs durumu, öğrenim gördüğü program, ikamet durumu ve ailenin aylık geliri düzeyi ile kart kullanımları ve sahipliği arasındaki ilişkiler Ki-kare testi ile analiz edilmiştir.

Çalışma sonucunda öğrencilerin kredi kartı sahipliğinde, kredi-burs aldıkları bankanın ek olarak kredi kartı vermesinden dolayı oranın yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin öğrenim kredi durumu, ailenin gelir seviyesi ve sınıfı kredi kartı kullanımını etkilemektedir. Öğrenciler kredi kartını taksitli alışveriş imkanı sağladığı için kullanmaktadır. Kredi kartını faydalı ve güvenli gören öğrencilerin kredi kartı sahiplik oranı daha yüksek çıkmıştır. Bu araştırmanın pratik bir sonucu da banka yöneticileri ve kredi kartı pazarlamacıları, çalışmadaki verileri değerlendirebilir ve özellikle üniversite öğrencisi hedef pazarlarında stratejilerine ve tutundurma taktiklerine temel oluşturabilir.

ARTICLE INFO

Article History:

Received 15 June 2017
Received in revised form 20 June 2017
Accepted 24 June 2017

Keywords:

Credit Card, Bank, Student

© 2017 PESA All rights reserved

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the credit card ownership ratios and motivations for using credit cards of the students who are studying at the Recep Tayyip Erdoğan University Fındıklı School of Applied Sciences. In particular, the study is seeking answers to two questions: What is the reason why a university student has a credit card holder and uses it, Is there any effect of credit card usage on department, class or demographic differences?

For this purpose students were given face-to-face questionnaires. According to the section and class of students it was investigated whether there is any difference in credit card section preference reasons and purpose. This was tested by analysis of variance. Students gender, age group, scholarship status, the program sees education, residency status and the relationship between family income levels and card usage and ownership were analyzed by chi-square test.

As a result of the study, the credit card holders of the students who received credit-scholarship credit card in addition to the bank gave a higher rate. Students learning credit status, family income level and class affect the use of credit cards. Students use the credit card because it allows for installment shopping. Students who find the credit card useful and safe have a higher credit card ownership. A practical result of this research is that bank managers and credit card marketers can evaluate the data in the study. And they can form the basis for strategies and promotion tactics, especially in university target markets.

GİRİŞ

Alışveriş eylemi, insanlık tarihinden günümüze kadar yadsınamayacak bir eylemdir. İkel toplumlarda tezgahlarda yapılan bu eylem, zamanla pazarlarda daha sonra ticaret merkezlerinde son olarak sanal ortamlarda yapılmaktadır. Bu değişim, evrilerek değil alternatif alanlar oluşturarak gerçekleşmektedir. Bu alışveriş eyleminin yapılmasında aracı sistem nedir diye bakıldığında, karşımıza “para sistemi” çıkmaktadır. Para'nın tarihsel gelişimi günümüze kadar evrilerek geldiği görülmektedir. Para'nın evrimsel gelişimi; ticari değeri olan malların para olmasından itibari kağıt paralara, kaydi para oluşumundan plastik paralara kadar uzanmaktadır. Plastik para, belirli bir kullanım alanı olmayan ve bazı sektörlerde nakit para yerine ödeme aracı olarak kullanılan ilk kredi kartıdır. İlk olarak 1950 yılında, merkezi New York'ta olan Diners Club tarafından çıkartılmıştır (Kaya, 2009: 10). Türkiye'de ise yabancı turistlerin nakit para taşıma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla İstanbul Turizm isimli firma tarafından “Diners Club” ile 1963 yılında ilk kart uygulamasına gidilmiştir¹ (Özkan, 2015: 62).

Alışveriş eyleminin ve para teknolojisinin geldiği nokta ile bankacılık sektöründeki rekabet ortamının artması ve ticaretin gelişmesi, insanların kredi kartına olan ihtiyacını daha da arttırmıştır. Bankalar bu ihtiyacı karşılayabilmek amacıyla kredi kartı pazarına teknolojik değişimleri uyarlamıştır. Kredi kartı, sabit bir mesleği olan memura, işçiye, emekliye, esnafa ve üniversite öğrencisine verilmektedir. Bunlar içerisinde yaklaşık 5 milyon sayıya ulaşmış üniversite öğrencileri bankalar için önemli bir pazar konumundadır. Bundan dolayı artık bankalar tüm üniversite öğrencilerine kredi kartı pazarlamak adına kampanyalar sunmaktadır.

Kredi kartları, sağladığı avantajlar ile tüketiciler tarafından tercih edilen bir alışveriş aracı yani “plastik para” olmaktadır. Para taşıma riskini ortadan kaldırması, anında kredi imkanı sağlaması, nakit çekebilme işlevi, taksitli alışveriş sağlaması, şimdi satın alınıp ödemenin sonra yapılması, sanal ortamda alışveriş imkanı sağlaması, para-puan gibi eklentilerinin olması ve bunların yanında ülke ekonomisinde ve tasarruflar üzerinde birçok faydasından da bahsedebiliriz². Bu avantajların yanında dezavantajları da bulunmaktadır. Güvenlik sorunları, olta (phishing)³ saldırıları ve sanal alışverişte 3D secure sistemi bu dezavantajlara karşı dikkat edilmesi gerektiğini gösterir. Kişinin yanlış kullanımı ile ortaya çıkabilecek bu dezavantajlar bilinçsiz harcama kültürünü de tetikleyebilmektedir.

Bu çalışmamızda öncelikle bu alanda yapılan çalışmaların literatür taraması verilmiştir. Daha sonra üniversite öğrencilerinin kredi kartı sahiplik düzeyinin, kredi kartı kullanım amaçlarının ve kredi kartı tercihindeki etken nedenlerinin belirlenebilmesi için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu öğrencilerine yapılan uygulamaya yer verilmiştir. Bu amaçla hazırlanan anket formu Yüksekokul öğrencileri ile yüz yüze yapılmıştır. Son olarak toplanan veriler analiz edilerek, elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

1. LİTERATÜR TARAMASI

Öğrencilerin kredi kartı tercihi ve kullanımında motivasyon kaynağının bulunabilmesi için yurt içi ve yurt dışında birçok araştırmacı, üniversite öğrencilerine anketler uygulayarak literatüre katkıda bulunmuşlardır. Kredi kartı kültürünün ilk yaygınlaştığı ülke ABD'dir (Ritzer, 1995: 1-6). Bundan dolayı yurt dışı çalışmaları bu ülkede yoğunlaşmıştır. Daha fazlası ve diğer ülkeler için yapılan çalışmalar ayrıntılı incelenebilir. (Nakajima ve Mutsumi Izumida 2014; Joo ve diğ., 2003; Akbulut ve Murat Özbolat, 2015; Keskin ve Emrah Koparan, 2010; Suher, 2014; Yurtseven, 2014; Bianco ve Susan M. Bosco, 2002; Limbu ve diğ., 2012; Nelson ve diğ., 2008...)

Robb (2011), ABD'nin güneydoğusunda bulunan büyük bir üniversitenin lisans ve lisansüstü okuyan 25.580 öğrenciye çevrimiçi anket uygulamıştır. 2.723 öğrenciden yanıt alınmış ve analiz için 1.354 öğrencinin anketini kullanmıştır. Çalışmada üniversite öğrencilerinin finans bilgisi ile kredi kartı davranışı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Üniversite öğrencilerinin kredi kartını nasıl kullandığını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Öğrencilerin kredi kartı kullanım davranışını regresyon kullanılarak analiz

¹ Bu konuda ayrıntı için bakınız, Özkan, 2015.

² Bu konuda ayrıntı için bakınız, Kızılot ve diğ., 2010; 2011a; 2011b.

³ Phishing (Olta) Saldırıları, çeşitli banka ve finans kurumları tarafından gönderilmiş gibi görünen, acil ve çok önemli konular içeriyormuş gibi duran sahte e-postalardır. Garanti Bankası, https://www.garanti.com.tr/tr/kobi/subesiz/internet/bankaciligi/guvenlik/phishing_saldirilari.page, (01.07.2017)

etmiştir. Yapılan anket sonucunda öğrencilerin kişisel finansal bilgisi yükseldikçe, daha sorumlu kredi kartı kullandıkları görülmüştür.

Hancock, Jorgensen ve Swanson (2012), Amerika’da bulunan yedi farklı üniversitede lisans okuyan öğrencilerden çevrim içi anket yöntemi ile topladıkları verilerle analiz yapmıştır. Ankete 1.084 öğrenci davet edilmiş, 413 öğrencinin yanıtı analize dahil edilmiştir. Analizde tek yönlü varyans analizi ile birlikte ki kare testleri yapılmıştır. Çalışmanın amacı, öğrencilerin kredi kartı davranışlarına (kart sayısı, borç miktarı) ilişkin ailenin, iş tecrübesinin, finansal bilgini, kredi kartı tutumlarının ve kişisel özelliklerin etkisinin olup olmadığını belirlemektir. Yapılan anket sonuçlarına göre ailesine mali konularda danışan öğrencilerin; minimum borç ödeme konusunda daha rahat oldukları, kredi kartı borçlarının 500 \$ veya daha fazla olduğu ve iki veya daha fazla kredi kartı kullandıkları anlaşılmıştır.

Haynoe, Leach ve Turner (1999), ABD’de bulunan 5 devlet üniversitesinde okuyan üniversite öğrencilerine anket yöntemi ile veriler toplanmıştır. Her üniversiteden 500 öğrenciye, toplamda 2500 anket uygulanmıştır. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin kredi kartı sayısını belirleyen etkenleri belirlemektir. Öğrencilerin, demografik değişkenleri analize dahil edilmiştir. Kredi kartı sayısını belirleyen etkenlerin yaş farklılıklarından kaynaklanıp kaynaklanmadığı araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin finansal davranışları, kredi kartı olup olmamasına göre değiştiği anlaşılmıştır. Kredi kartı tutum ve davranışları, dört veya daha fazla kredi kartına sahip öğrenciler ile bir tane kredi kartına sahip öğrenciler arasında farklılık göstermektedir.

Roberts, Jones (2001), Amerikan üniversite öğrencilerine uyguladıkları anket ile kredi kartı ile harcama arasında ilişkinin olup olmadığına bakmışlardır. Amerikan öğrencilerinin borçlanma da özgürce davranmaları ve kredi kartı toplumunda yetişmeleri bu araştırmaya zemin oluşturmuştur. Anket Texas’ta 13.000 öğrencisi bulunan özel bir üniversiteye uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, tüketim kültürünün değişmesinde, yani harcamaların artmasında katalizör görevi gören, paraya yönelik tutumların değişmesi olduğu ortaya çıkmıştır. Kolay krediye ulaşmanın aşırı harcamaya neden olacağı mantığı ile yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin kredi kartı kullanımı harcama düzeyi ile yakından ilgili olduğu belirlenmiştir.

Blankson, Paswan ve Boakye (2012), Amerika’nın Texas eyaleti, Kuzey Texas Üniversitesi’nde okuyan öğrencilere anket uygulamıştır. Çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin kredi kartlarını kullanmaya yönlendiren sebepleri bulmak ve kartların kullanılabilirliğini incelemektir. Bu çalışma, öğrencilerin kredi kartlarının kullanımını etkileyen faktörlerin; müşteri hizmetleri, teşvikler, kredi ihtiyacı ve satın alma gücü olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğrencilerin %66’sı kredi kartlarının güvenlik hissi verdiğini belirtmiş. Aynı zamanda öğrencilerin %49’u kartlarını üç ayda bir, %51’i ayda dört defadan fazla kullanmaktadır. Katılımcıların sadece %25’i kartlarını düzenli olarak kullanmaktadır.

Warwick, Mansfield (2000), ABD’de bulunan Midwestern Üniversitesi öğrencilerine 381 anket uygulanmıştır. Bu çalışma ile öğrencilerin kredi kartını nasıl elde ettiği, kredi kartı ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları ve kredi kartlarına yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin demografik gruplarının kredi kartına yönelik tutumlarında farklılık arz edip etmediği basit t-testleri ile araştırılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu kredi kartı faiz oranlarının söylenmemesine karşın, yaklaşık yarısı kredi bakiyelerini ve kredi limitlerini bildiklerini bildirmiştir. Öğrencilerin kredi kartlarının kullanımına yönelik olarak gerçekçi bir tutum takındığı görülmüştür. Ankete yanıt veren öğrencilerin yaklaşık üçte ikisinin en az bir kredi kartına sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, yüzde 20’si iki kredi kartına ve neredeyse yüzde 4’ü beşten fazla karta sahiptir.

Ünal, Düğür ve Söylemez (2015), Dumlupınar Üniversitesi Tavşanlı MYO’nda kredi kartı kullanan 181 öğrenciye anket uygulamıştır. Anket soruları 5’li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve çoklu regresyon analizi yöntemi ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre ekonomik rasyonelliğinin kredi kartı kullanımı üzerinde etkisi olduğu ve ekonomik okuryazarlık seviyesi yüksek olan öğrencilerin kredi kartını daha rasyonel kullandığı sonucuna varılmıştır.

Çiçek, Demirdelen (2008), Niğde Üniversitesi İİBF ve Eğitim Fakültesinde okuyan ve kredi kartı kullanan 200 öğrenciye yüz yüze anket uygulanmıştır. Tek Yönlü ANOVA yöntemi ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin kredi kartı tercih etme nedenleri, amaçları belirlenmeye ve bölüm farklılıklarının bunlar üzerinde etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Bu çalışmada kredi kartlarının harcama üzerinde etkisi olup olmadığına da bakılmıştır. Yapılan anket sonuçlarına göre kredi kartının kullanım amacı, yüksek oranda

taksitli alışveriş ve sonra ödeme imkanı sağlamasıdır. Kredi kartlarının harcama fırsatları verdiği içinde harcama alışkanlıklarını da etkilediği sonucuna varılmıştır.

2. YÖNTEM

Çalışmanın anakütlesini Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda eğitim gören 485 öğrenci oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin ortak eğiliminden yola çıkılarak araştırma Fındıklı'da öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır.

Tablo 1: Anakütle Öğrencilerin Bölümler İtibariyle Dağılımı

Bölüm	Öğrenci Sayısı	Uygulanan Anket
Bankacılık ve Finans	312	240
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	163	135
Toplam	485	375

Kaynak: <http://fubyo.erdogan.edu.tr>

Tablo 1'de anakütle kapsamındaki öğrencilerin bölümler itibariyle dağılımı verilmektedir. %5 önem düzeyinde, %5 hata payı ile bu anakütleyi temsil edecek minimum örnek büyüklüğü ve dolayısıyla uygulanacak anket sayısı yaklaşık 214 olarak tespit edilmiştir. Ancak, temsil gücünün yüksek olması ve bazı anketlerin tutarsız ve eksik cevaplanabileceği dikkate alınarak 400 anket uygulanmış, bunlardan eksik ve tutarsız olanlar çıkartıldığında geriye kalan 375 anket değerlendirmeye alınmıştır. Anketler Şubat 2017'de bire bir, yüz yüze yapılmıştır.

Yüz Yüze anket yöntemi ile elde edilen çıktılar ile öğrencilerin ekonomik düzeyleri, demografik özellikleri, kart sahiplik düzeyleri, kart kullanımındaki motivasyonları ve kart harcamalarının türleri tesbit edilerek analiz yapılması hedeflenmiştir. Bu amaçla öncelikle öğrencilerin kredi kartı sahiplik düzeyleri belirlenmiştir. Daha sonra öğrencilerin cinsiyet, yaş grubu, burs durumu, öğrenim gördüğü program, ikamet durumu ve ailenin aylık geliri düzeyi ile kartı kullanımları ve sahipliği arasındaki ilişkiler Ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Son olarak bu veriler ışığında, öğrencilerin bölüm ve sınıflarına göre kredi kartı tercih nedenleri ve kullanım amaçları arasında farklılığın olup olmadığına varyans analizi ile test edilmiştir. Öğrencilerin demografik ve ekonomik özellikleri ile kredi kartı sahipliği arasındaki anlamlılık ilişkisinin varlığına dair hipotezler şöyledir;

H₀₁: Cinsiyet ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₂: Yaş ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₃: Bölüm ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₄: Sınıf ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₅: Barınılan yer ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₆: Öğrenci geliri kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₇: Ailenin geliri kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₈: Burs alma durumu ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₉: Maaş alma durumu ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₁₀: Kredi kartını faydalı bulanlar ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

H₀₁₁: Kredi kartını güvenli bulanlar ile kredi kartı sahipliği arasında bir ilişki yoktur.

Öğrencilerin bölüm ve sınıf farklılıklarının kredi kartı tercih nedeninde ve kart kullanım amacında farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla kurulan hipotezler ise şöyledir;

H₀₁: Kart Tercih Nedenleri ile Kredi Kartı Kullanıcıların Bölümleri Arasında Farklılık Yoktur.

H₁₁: Kart Tercih Nedenleri ile Kredi Kartı Kullanıcıların Bölümleri Arasında Farklılık Vardır.

H₀₂: Kart Tercih Nedenleri ile Kredi Kartı Kullanıcıların Sınıfları Arasında Farklılık Yoktur.

H₁₂: Kart Tercih Nedenleri ile Kredi Kartı Kullanıcıların Sınıfları Arasında Farklılık Vardır.

H₀₃: Kredi Kartı Kullanım Amaçları ile Kullanıcıların Bölümleri Arasında Farklılık Yoktur.

H₁₃: Kredi Kartı Kullanım Amaçları ile Kullanıcıların Bölümleri Arasında Farklılık Vardır.

H₀₄: Kredi Kartı Kullanım Amaçları ile Kullanıcıların Sınıfları Arasında Farklılık Yoktur.

H₁₄: Kredi Kartı Kullanım Amaçları ile Kullanıcıların Sınıfları Arasında Farklılık Vardır.

3. BULGULAR

Araştırma kapsamında 400 öğrenciye uygulanan anket formunun incelenmesi sonucunda 25 öğrencinin anket formları eksik bilgi içerdiğinden analizde kullanılmamış geriye kalan 375 öğrenciden elde edilen verilerin istatistiksel analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulara bu bölümde yer verilmiştir.

3.1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulguların değişken, frekans ve yüzdeleri Tablo 2’de ayrı ayrı verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Demografik Özellikleri

	Değişken (n:375)	Frekans	%
Cinsiyet	Bay	152	40,5
	Bayan	223	59,5
Yaş	18-20	191	50,9
	21-23	166	44,3
	24-26	18	4,8
Bölüm	Bank. ve Finans	240	64
	Ulus.Tic. ve Loj.	135	36
Sınıf	1	107	28,5
	2	123	32,8
	3	74	19,7
	4	71	18,9
Barınılan Yeri	Devlet Yurdu	299	79,7
	Arkadaşlar İle Ev	61	16,3
	Aile Yanında	15	4

Tablo 2’de görüldüğü üzere ankete katılan 375 öğrencinin; 152’si bay, 223’ü ise bayandır. %50,9’u 18-20 yaş aralığında, %44,3’ü 21-23 yaş aralığındadır. 240’ı Bankacılık ve Finans öğrencisi, 135’i Uluslararası Ticaret ve Lojistik bölümü öğrencisidir. %28,5’i birinci, %32,8’i ikinci, %19,7’si üçüncü ve %18,9’u ise dördüncü sınıf öğrencisidir. %79,7’si devlet yurdunda, %16,3’ü arkadaşları ile evde ve %4’ü ailesiyle birlikte kalmaktadır. Öğrencilerin yoğunlukla bayan öğrenci olduğu, Bankacılık ve Finans öğrencisinin çoğunlukta olduğu ve öğrencilerin genelinde devlet yurdunda barındığı görülmektedir.

3.2. Öğrencilerin Ekonomik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin ekonomik özelliklerine ilişkin bulguların değişken, frekans ve yüzdeleri Tablo 3’de ayrı ayrı verilmiştir.

Tablo 3’de görüldüğü üzere ankete katılan öğrencilerin; % 26,7’si 500 TL’nin altında, %65,1’i 500-999TL arasında ve %8,3’ü ise 1000 TL ve üzeri gelire sahiptir. Öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre dağılımı incelendiğinde, % 22,4’ünün aylık gelirlerinin 1500 TL ve altında olduğu, %50,4’ünün 1500 TL ile 3000 TL arasında aylık gelire sahip olduğu, %27,2’sinin ise aylık gelirinin 3000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin; % 73,1’inin öğrenim bursu, % 49,6’sının öğrenim kredisi almadığı, % 26,9’unun öğrenim bursu, % 50,4’ünün öğrenim kredisi aldığı görülmektedir.

Tablo 3: Öğrencilerin Ekonomik Özellikleri

Değişken (n:375)		Frekans	%
Öğrenci Geliri	500 TL ve altı	100	26,7
	500-999 TL arası	244	65,1
	1.000 TL ve üzeri	31	8,3
Aile Geliri	1.500 TL ve altı	84	22,4
	1.500-2.999 TL	189	50,4
	3.000 TL ve üzeri	102	27,2
Öğrenim Burs	Almıyorum	275	73,1
	Alıyorum	100	26,9
Öğrenim Kredisi	Almıyorum	186	49,6
	Alıyorum	189	50,4
Harçlık	Almıyorum	108	28,8
	Alıyorum	267	71,2
Maaş-Ücret	Almıyorum	345	92
	Alıyorum	30	8

Öğrencilerin %28,8'inin harçlık almadığı, %71,2'sinin harçlık aldığı; % 8'i ise maaş-ücret aldığı, %92'sinin almadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin gelir aralığı 500 TL ile 1000 TL arasında, büyük oranda öğrenciler burs veya kredi almalarına rağmen harçlıkta aldıkları görülmektedir. Ek gelir sağlamak amacıyla çalışan öğrenci sayısının ise düşük kaldığı görülmektedir.

3.3. Öğrencilerin Kredi Kartı Sahiplik ve Kullanımına Yönelik Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin kredi kartı sahipliği ve kullanımına yönelik bulguların değişken, frekans ve yüzdeleri Tablo 4'de ayrı ayrı verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Kredi Kartı İle İlgili Bulguları

Değişken (n:375)		Frekans	%
Kredi Kartı	Hayır	190	50,7
	Evet	185	49,3
Kredi Kartı Aylık Harcama (n:185)	Limit Kullanmayan	21	11,4
	100 TL ve Altı	51	27,6
	101 TL - 200 TL	50	27
	201 TL - 300 TL	19	10,3
	301 TL - 400 TL	14	7,6
	401 TL ve Üzeri	30	16,2
Kredi Kartı Limiti	500 TL ve Altı	137	77
	501 TL ve 1000 TL	27	15,2
	1001 TL ve 1500 TL	3	1,7
	1501 TL ve Üzeri	11	6,2
Kredi Kartı Faydalı	Evet	112	60,5
	Hayır	73	39,5
Kredi Kartı Güvenli	Evet	110	59,5
	Hayır	75	40,5
Kredi Kartı Harcamayı Artırır	Evet	123	66,5
	Hayır	62	33,5
Kredi Kartı Limiti Yeterli	Evet	155	83,8
	Hayır	30	16,2
Kredi Kartı Borç Ödeme Sorunu	Evet	89	48,1
	Hayır	96	51,9
Kredi Kartı Olarak Tercih Edilen Banka	Ziraat B.	151	81,6
	İş bank	11	5,9
	Garanti B.	6	3,2
	Akbank	3	1,6
	Yapı Kredi B.	2	1,1
	TEB	6	3,2
Vakıfbank	6	3,2	

Tablo 4’de öğrencilerin kredi kartına sahipliği ile ilgili veriler incelendiğinde % 50,7’sinin kredi kartına sahip olduğu, % 49,3’ü sahip olmadığı görülmektedir. Kredi kartına sahip olan 185 öğrencinin; % 27,6’sı 100 TL ve altı, % 27’si 101 TL – 200 TL, %10,3’ü 201 TL – 300 TL, % 16,2’si 401 TL ve üzeri aylık harcama yaparken %21’i hiç harcama yapmamaktadır. Öğrencilerin kredi kartı limitlerine bakacak olursak; %77’si 500 TL ve altı, %15,2’si ise 501 TL – 1000 TL arasındadır.

Kredi kartı kullanan öğrencilerin; %60,5’i kredi kartını faydalı bulurken %39,5’i faydalı bulmamaktadır. Kredi kartını güvenli bulan öğrenciler ise %59,5 seviyesinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %66,5’i kredi kartının harcamaları artırdığını düşünürken %33,5’i artırmadığını düşünmektedir. Kredi kartının limitini yeterli bulan öğrenciler %83,8 iken bulmayan öğrenci %16,2’dir. Ankete katılan öğrencilerin %48,1’i kredi kartı borç ödeme sorunu yaşarken %51,9’u yaşamamaktadır. Öğrenciler kredi kartı hizmeti için; %81,6 ile Ziraat bankasını, %5,9 ile İş bankasını, %3,2 ile TEB’i, Vakıfbank’ı ve Garanti bankasını, %1,6 ile Akbank’ı ve %1,1 ile Yapı Kredi bankasını tercih etmektedir. Öğrencilerin burs ve kredilerini Ziraat bankasından alıyor olması banka tercihinde önemli bir etken olduğu görülmektedir. Sonuç olarak öğrencilerin %50’si kredi kartı kullanmakta ve genelde 500 TL’ ye kadar harcama yapmaktadır. Kredi kartı kullanan öğrencilerin yarıdan fazlası kredi kartını faydalı ve güvenli görmekte buda harcamalarını artırmada ve limit kullanımını da artırmaktadır.

Tablo 5: Öğrencilerin Kredi Kartı Kullanım Nedenleri

Faktörler	Ortalama	Stan.Sap.
Para riskini azaltıyor olması	2,72	1,38
İtibar göstergesi olması	1,92	1,20
Bedava alışveriş imkanı olması	1,82	1,14
Ödeme kolaylığı sağlaması	3,26	1,41
Taksit sağlaması	3,56	1,43
Çevrenin tavsiyesi	1,71	1,10
Burs veya kredi aldığım bankanın kartı	3,17	1,51

Tablo 5’de ankete katılan öğrencilerin kredi kartı tercih nedenleri 1-5 arası ölçekte ne yönde etkili olduğuyla ilgili, ortalama ve standart sapma sonuçları verilmiştir. Ölçek değerleri; 1:çok az, 2:az, 3:orta, 4:fazla ve 5:çok fazla şeklinde değerlendirilmiştir. Öğrencilerin kredi kartı tercihinde para riskini azaltıyor olması, burs ve kredi aldığın bankanın olması ve ödeme kolaylığı sağlıyor olması kredi kartı tercihini orta, itibar göstergesi olması, çevrenin yönlendirmesi ve bedava alışveriş imkanı sağlaması az düzeyde etkili olduğu görülmektedir. Bankanın alışverişte taksit sağlaması kredi kartı tercihinde etkili olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Öğrencilerin Kredi Kartı Tercihini Belirleyen Değişkenler

Faktörler	Ortalama	Stan.Sap.
Burs veya kredi aldığım bankanın olması	3,63	1,53
Özel burs aldığım bankanın olması	1,58	1,13
Aile reisinin kullandığı banka olması	1,82	1,27
Faiz oranlarının düşük olması	2,15	1,48
Anlaşmalı mağazaların fazlalığı	1,94	1,30
Çevrenin Tavsiyesi	1,70	1,10
Taksit imkanının fazla olması	1,62	1,19
Daha fazla puan veriyor olması	1,35	0,80

Tablo 6’da ankete katılan öğrencilerin kredi kartı hizmetini alacağı banka tercihinde etkili olan faktörleri 1-5 arası ölçekte ne yönde etkili olduğuyla ilgili, ortalama ve standart sapma sonuçları verilmiştir. Ölçek değerleri; 1:çok az, 2:az, 3:orta, 4:fazla ve 5:çok fazla şeklinde değerlendirilmiştir. Öğrencilerin kredi kartını kullanacağı banka tercihinde fazla puan veriyor olması çok az etkiliyken, özel burs aldığı bankanın olması, aile reisinin kullandığı bankanın olması, anlaşmalı mağazaların çok olması, çevrenin tavsiyesi, faiz oranlarının düşük olması ve taksit imkanının fazla olması az etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin banka tercihin de burs ve kredi aldığı bankanın olması en önemli etken olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Öğrencilerin Kredi Kartı ile Yaptıkları Harcamalar

Harcama Kalemleri	Ortalama	Stan.Sap.
Gıda Harcaması	3	1,3
Giyim ve Ayakkabı Harcaması	3,48	1,33
Eğlence Harcaması	2,29	1,26
Sağlık Harcaması	1,55	0,90
Sosyo-Kültürel Etkinlik Harcaması	2,19	1,24
Eğitim-Öğretim Harcaması	2,20	1,20
Barınma Harcaması	1,82	1,24
Ulaşım Harcaması	1,79	1,22
Haberleşme Harcaması	2,07	1,28

Tablo 7’de ankete katılan öğrencilerin kredi kartı ile yaptıkları harcamaları 1-5 arası ölçekte ne yönde yaptıklarıyla ilgili, ortalama ve standart sapma sonuçları verilmiştir. Ölçek değerleri; 1:çok az, 2:az, 3:orta, 4:fazla ve 5:çok fazla şeklinde değerlendirilmiştir. Öğrencilerin kredi kartı ile en çok giyim ve ayakkabı ile gıda harcamaları yaptığı görülmektedir. Kredi kartıyla harcama kalemleri arasında tercihinde eğlence harcamaları, sağlık harcamaları, sosyo-kültürel harcamaları, eğitim-öğretim harcamaları, barınma harcamaları, ulaşım harcamaları ve haberleşme harcamaları az miktarda yaptığı görülmektedir.

3.4. Demografik, Ekonomik ve Kredi Kartı Sahipliği Arasındaki Ki-Kare Testine İlişkin Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin öncelikle, demografik özelliklerinden; cinsiyet, bölüm ve sınıf ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Daha sonra, ekonomik faktörlerden; öğrencinin toplam geliri, öğrenim kredisi ve maaş-ücret alma durumu ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır. Son olarakta öğrencilerin kredi kartı ile ilgili tutum ve davranışlarında; kredi kartının faydalı görenler, kredi kartını güvenli gören ve kredi kartı harcamaları artırdığını düşünenler ile kredi kartı sahipliği arasında çok anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişkilere sırasıyla aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile kredi kartı sahipliği arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=21,448$; $sd = 1$; $P = 0,000$). Tablo 8’e göre ankete katılan erkek öğrencilerin %63,8’i kredi kartı sahibi iken, %36,2’si kredi kartı sahibi değildir. Bayan öğrencilerin ise %39,5’i kredi kartı sahibi iken, %60,5’i kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı kullananların %52,4’ü erkek iken, %47,6’sı bayandır.

Tablo 8: Cinsiyete Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evet	Hayır	Toplam
Cinsiyet	Bay	Frekans	97	55	152
		Cinsiyet İçindeki %	63,8	36,2	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	52,4	28,9	40,5
		Toplam İçindeki %	25,9	14,7	40,5
	Bayan	Frekans	88	135	223
		Cinsiyet İçindeki %	39,5	60,5	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	47,6	71,1	59,5
		Toplam İçindeki %	23,5	36	59,5
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Cinsiyet İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Kredi kartı kullanmayan öğrencilerin ise % 28,9’u erkek iken, %71,1’i bayandır. Ankete katılan erkek öğrencilerden kredi kartı kullananlar toplam içerisinde %25,9’unu oluştururken, bayan öğrenciler %23,5’ini oluşturmaktadır. Kredi kartı kullanmayan erkek öğrenciler ise toplam içerisinde %14,7’sini ve bayan öğrenciler ise %36’sını oluşturmaktadır.

Tablo 9: Bölüme Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evete	Hayır	Toplam
Bölüm	Bank. ve Finans	Frekans	108	132	240
		Bölüm İçindeki %	45	55	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	58,4	69,5	64
		Toplam İçindeki %	28,8	35,2	64
	Ulus. Tic. ve Loj.	Frekans	77	58	135
		Bölüm İçindeki %	57	43	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	41,6	30,5	36
		Toplam İçindeki %	20,5	15,5	36
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Bölüm İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Ankete katılan öğrencilerin okudukları bölümleri ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=5,0008$; $sd = 1$; $P = 0,025$). Tablo 3.8'ye göre ankete katılan bankacılık ve finans öğrencilerin %45'i kredi kartı sahibi iken, %55'i kredi kartı sahibi değildir. Uluslararası ticaret ve lojistik öğrencilerin ise %57'si kredi kartı sahibi iken, %43'ü kredi kartı sahibi değildir.

Ankete katılan öğrencilerin okudukları sınıfları ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=13,180$; $sd = 3$; $P = 0,004$). Tablo 9'a göre ankete katılan birinci sınıf öğrencilerin %45,8'i kredi kartı sahibi iken, %54,2'si kredi kartı sahibi değildir. İkinci sınıf öğrencilerin ise %53,7'si kredi kartı sahibi iken, %46,3'ü kredi kartı sahibi değildir. Üçüncü sınıf öğrencilerin ise %62,2'si kredi kartı sahibi iken, %37,8'i kredi kartı sahibi değildir. Dördüncü sınıf öğrencilerin ise %33,8'i kredi kartı sahibi iken, %66,2'si kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı sahibi olanların %26,5'i birinci sınıf öğrencisi, %35,7'si ikinci sınıf öğrencisi, %24,9'u üçüncü sınıf öğrencisi ve %13'ü dördüncü sınıf öğrencisidir. Kredi kartı sahibi olmayan öğrencilerin ise %30,5'i birinci sınıf öğrencisi, %30'u ikinci sınıf öğrencisi, %14,7'si üçüncü sınıf öğrencisi ve %24,7'si dördüncü sınıf öğrencisidir.

Tablo 10: Sınıfa Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evete	Hayır	Toplam
Sınıf	1.	Frekans	49	58	107
		Sınıf İçindeki %	45,8	54,2	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	26,5	30,5	28,5
		Toplam İçindeki %	13,1	15,5	28,5
	2.	Frekans	66	57	123
		Sınıf İçindeki %	53,7	46,3	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	35,7	30	32,8
		Toplam İçindeki %	17,6	15,2	32,8
	3.	Frekans	46	28	74
		Sınıf İçindeki %	62,2	37,8	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	24,9	14,7	19,7
		Toplam İçindeki %	12,3	7,5	19,7
	4.	Frekans	24	47	71
		Sınıf İçindeki %	33,8	66,2	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	13	24,7	18,9
		Toplam İçindeki %	6,4	12,5	18,9
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Sınıf İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Ankete katılan öğrencilerin toplam geliri ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=9,819$; $sd = 2$; $P = 0,007$). Tablo 10'a göre ankete katılan 500 TL altı gelire sahip öğrencilerin %42'si

kredi kartı sahibi iken, %58'i kredi kartı sahibi değildir. 500-999 TL arasında gelire sahip öğrencilerin ise %49,2'si kredi kartı sahibi iken, %50,8'i kredi kartı sahibi değildir. Toplam geliri 1000 TL ve üstü olan öğrencilerin ise %74,2'si kredi kartı sahibi iken, %25,8'i kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı sahibi olanların %22,7'si 500 TL altı, %64,9'u 500-999 TL arası ve %12,4'ü 1000 TL ve üstü gelire sahiptir. Kredi kartı sahibi olmayan öğrencilerin ise %30,5'i 500 TL altı, %65,3'ü 500-999 TL arası ve %4,2'si 1000 TL ve üstü gelire sahiptir.

Tablo 11: Öğrencinin Toplam Gelirine Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evet	Hayır	Toplam
Öğrenci Toplam Geliri	500 TL Altı	Frekans	42	58	100
		Ö.Toplam Geliri İçindeki %	42	58	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	22,7	30,5	26,7
		Toplam İçindeki %	11,2	15,5	26,7
	500-999 TL	Frekans	120	124	244
		Ö.Toplam Geliri İçindeki %	49,2	50,8	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	64,9	65,3	65,1
		Toplam İçindeki %	32,0	33,1	65,1
	1000 TL ve Üstü	Frekans	23	8	31
		Ö.Toplam Geliri İçindeki %	74,2	25,8	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	12,4	4,2	8,3
		Toplam İçindeki %	6,1	2,1	8,3
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Ö.Toplam Geliri İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Ankete katılan öğrencilerin öğrenim kredisi alıp almaması ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=11,256$; $sd = 1$; $P = 0,001$). Tablo 11'e göre ankete katılan öğrenim kredisi alan öğrencilerin %58,1'i kredi kartı sahibi iken, %41,9'u kredi kartı sahibi değildir.

Tablo 12: Öğrenim Kredisinin Durumuna Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evet	Hayır	Toplam
Öğrenim Kredisi	Alıyor	Frekans	108	78	186
		Öğrenim Kredisi İçindeki %	58,1	41,9	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	58,4	41,1	49,6
		Toplam İçindeki %	28,8	20,8	49,6
	Almıyor	Frekans	77	112	189
		Öğrenim Kredisi İçindeki %	40,7	59,3	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	41,6	58,9	50,4
		Toplam İçindeki %	20,5	29,9	50,4
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Öğrenim Kredisi İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Öğrenim kredisi almayan öğrencilerin ise %40,7'si kredi kartı sahibi iken, %59,3'ü kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı kullananların %58,4'ü öğrenim kredisi alırken, %41,6'sı almamaktadır. Kredi kartı kullanmayan öğrencilerin ise % 41,1'i öğrenim kredisi alırken, %58,9'u almamaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin maaş-ücret alıp almaması ile kredi kartı sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=5,572$; $sd = 1$; $P = 0,018$). Tablo 3.12'e göre ankete katılan maaş-ücret alan öğrencilerin %70'i kredi kartı sahibi iken, %30'u kredi kartı sahibi değildir. Maaş ücret almayan öğrencilerin ise %47,5'i kredi kartı sahibi iken, %52,5'ü kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı kullananların %11,4'ü maaş-ücret alırken, %88,6'sı almamaktadır. Kredi kartı kullanmayan öğrencilerin ise % 4,7'si maaş ücret alırken, %95,3'ü almamaktadır.

Tablo 13: Maaş-Ücret Durumuna Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evete	Hayır	Toplam
Maaş Ücret	Alıyor	Frekans	21	9	30
		Maaş-Ücret Dur. İçindeki %	70	30	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	11,4	4,7	8
		Toplam İçindeki %	5,6	2,4	8
	Almıyor	Frekans	164	181	345
		Maaş-Ücret Dur. İçindeki %	47,5	52,5	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	88,6	95,3	92
		Toplam İçindeki %	43,7	48,3	92
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Maaş-Ücret Dur. İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Ankete katılan öğrencilerin kredi kartını faydalı bulup bulmaması ile kredi kartı sahipliği arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=47,686$; $sd = 1$; $P = 0,000$). Tablo 3.13'e göre ankete katılan kredi kartını faydalı bulan öğrencilerin %70'i kredi kartı sahibi iken, %30'u kredi kartı sahibi değildir. Kredi kartını faydalı bulmayan öğrencilerin ise %34'ü kredi kartı sahibi iken, %66'sı kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı kullananların %60,5'i kredi kartını faydalı bulurken, %39,5'i faydalı bulmamaktadır. Kredi kartı kullanmayan öğrencilerin ise % 25,3'ü kredi kartını faydalı bulurken, %74,7'si bulmamaktadır.

Tablo 14: Fayda Durumuna Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evete	Hayır	Toplam
Kredi Kartı Faydalı	Evete	Frekans	112	48	160
		Kredi Kartı Fay. İçindeki %	70	30	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	60,5	25,3	42,7
		Toplam İçindeki %	29,9	12,8	42,7
	Hayır	Frekans	73	142	215
		Kredi Kartı Fay. İçindeki %	34	66	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	39,5	74,7	57,3
		Toplam İçindeki %	19,5	37,9	57,3
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Kredi Kartı Fay. İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Ankete katılan öğrencilerin kredi kartını güvenli bulup bulmaması ile kredi kartı sahipliği arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=47,686$; $sd = 1$; $P = 0,000$). Tablo 3.14'e göre ankete katılan kredi kartını güvenli bulan öğrencilerin %66,7'i kredi kartı sahibi iken, %33,3'ü kredi kartı sahibi değildir. Kredi kartını güvenli bulmayan öğrencilerin ise %35,7'si kredi kartı sahibi iken, %64,3'ü kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı kullananların %59,5'i kredi kartını güvenli bulurken, %40,5'i güvenli bulmamaktadır. Kredi kartı kullanmayan öğrencilerin ise % 28,9'u kredi kartını güvenli bulurken, %71,1'i bulmamaktadır.

Tablo 15: Güven Durumuna Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evet	Hayır	Toplam
Kredi Kartı Güvenli	Evet	Frekans	110	55	165
		Kredi Kartı Güv. İçindeki %	66,7	33,3	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	59,5	28,9	44
		Toplam İçindeki %	29,3	14,7	44
	Hayır	Frekans	75	135	210
		Kredi Kartı Güv. İçindeki %	35,7	64,3	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	40,5	71,1	56
		Toplam İçindeki %	20	36	56
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Kredi Kartı Güv. İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

Ankete katılan öğrencilerin kredi kartlarının harcamalarını artırıp artırmaması ile kredi kartı sahipliği arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ($\chi^2=32,977$; sd = 1; P = 0,000). Tablo 3.15'e göre ankete katılan kredi kartının harcamaları artırdığını düşünen öğrencilerin %63,7'i kredi kartı sahibi iken, %36,3'ü kredi kartı sahibi değildir. Kredi kartının harcamaları artırmadığını düşünen öğrencilerin ise %34,1'i kredi kartı sahibi iken, %65,9'u kredi kartı sahibi değildir. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartı kullananların %66,5'i kredi kartının harcamaları artırdığını düşünürken, %33,5'i artırmadığını düşünmektedir. Kredi kartı kullanmayan öğrencilerin ise % 36,8'i kredi kartının harcamaları artırdığını düşünürken, %63,2'si artırmadığını düşünmektedir.

Tablo 16: Harcamaları Artırma Durumuna Göre Kredi Kartı Sahipliği

			Kredi Kartı Sahipliği		
			Evet	Hayır	Toplam
Kredi Kartı Harcamaları Arttırır	Evet	Frekans	123	70	193
		Kredi Kartı Harca. Arttırır İçindeki %	63,7	36,3	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	66,5	36,8	51,5
		Toplam İçindeki %	32,8	18,7	51,5
	Hayır	Frekans	62	120	182
		Kredi Kartı Harca. Arttırır İçindeki %	34,1	65,9	100
		Kredi K.Sahipliği İçindeki %	33,5	63,2	48,5
		Toplam İçindeki %	16,5	32	48,5
Toplam	Frekans	185	190	375	
	Kredi Kartı Harca. Arttırır İçindeki %	49,3	50,7	100	
	Kredi K.Sahipliği İçindeki %	100	100	100	
	Toplam İçindeki %	49,3	50,7	100	

3.5. Kredi Kartı Tercih Nedenleri ve Kullanım Amaçları ile Bölüm ve Sınıf Farklılıkları Arasındaki Varyans Analizine İlişkin Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin öncelikle bölüm farklılıklarının, kredi kartı hizmeti veren banka tercihinde ve kredi kartı kullanım amaçlarında farklılık oluşturup oluşturmadığını incelemek amacıyla "Varyans Analizi" yapılmıştır. Karşılaştırılan bölüm grupları 2 den az olduğu için "Bağımsız Örneklem T Testi", sınıf gruplarının ise 2 den fazla olmasından dolayı grup farklılıklarının karşılaştırılmasında "Anova Testi" (tek yönlü varyans analizi) kullanılmıştır.

Tablo 17: Bölümlere Göre Kart Kullanım Amaçlarının; Tanımlayıcı İstatistikleri, Homojenlik Testi ve Bağımsız Örneklem T Testi

Tanımlayıcı İstatistikler						
	Gruplar	Ortalama	Std Sap.	Std Hat.	Min.	Max.
Kredi Kartı Kullanım Amaçları	Bankacılık ve Finans	2,6257	0,75636	0,07278	1,00	5,00
	Uluslararası Ticaret ve Loj.	2,5659	0,85603	0,09755	1,00	4,57
	Toplam	2,6008	0,79764	0,05864	1,00	5,00
Homojenlik Testi						
Levene Testi	F				Sig.	
	1,435				0,233	
T Testi Analizi Tablosu						
t	df				Sig. (2-tailed)	
0,502	183				0,617	
0,491	159,936				0,624	

Tablo 17’de tanımlayıcı istatistikleri verildikten sonra bağımsız örneklem T testinin temel varsayımı olan homojenlik testinin (levene testi) sonucu görülmektedir. Buradaki varyansların sig. değeri (0,233) 0,05’ten büyük olduğu için homojen olduğu söylenir. Bölümlere göre kredi kartı kullanım amaçlarının T testi analiz tablosunda sig. Değeri (0,617) 0,05’ten büyüktür. O halde gruplar arasında kredi kartı kullanım amaçlarıyla ilgili bir farklılığın olduğu söylenemez. Uygulanan Bağımsız Örneklem T testinin sonucuna göre H_{11} hipotezini red ederek H_{01} (kart tercih nedenleri ile kredi kartı kullanıcıların bölümleri arasında farklılık yoktur) hipotezini kabul ederiz.

Tablo 18: Bölümlere Göre Kart Tercih Nedenlerinin; Tanımlayıcı İstatistikleri, Homojenlik Testi ve Bağımsız Örneklem T Testi

Tanımlayıcı İstatistikler						
	Gruplar	Ortalama	Std Sap.	Std Hat.	Min.	Max.
Kredi Kartı Tercih Nedenleri	Bankacılık ve Finans	1,9248	0,73066	0,07031	1,00	5,00
	Uluslararası Ticaret ve Loj.	2,0625	0,70015	0,08031	1,00	3,50
	Toplam	1,9817	0,71950	0,05304	1,00	5,00
Homojenlik Testi						
Levene Testi	F				Sig.	
	0,047				0,829	
T Testi Analizi Tablosu						
t	df				Sig. (2-tailed)	
-1,281	182				0,202	

Tablo 18’de tanımlayıcı istatistikleri verildikten sonra bağımsız örneklem T testinin temel varsayımı olan homojenlik testinin (levene testi) sonucu görülmektedir. Buradaki varyansların sig. değeri (0,829) 0,05’ten büyük olduğu için homojen olduğu söylenir. Bölümlere göre kredi kartı tercih nedenlerinin T testi analiz tablosunda sig. Değeri (0,202) 0,05’ten büyüktür. O halde gruplar arasında kredi kartı tercih nedenleriyle ilgili bir farklılığın olduğu söylenemez. Uygulanan Bağımsız Örneklem T testinin sonucuna göre H_{12} hipotezini red ederek H_{02} (kart tercih nedenleri ile kredi kartı kullanıcıların sınıfları arasında farklılık yoktur) hipotezini kabul ederiz.

Tablo 19’de tanımlayıcı istatistikleri verildikten sonra bağımsız örneklem T testinin temel varsayımı olan homojenlik testinin (levene testi) sonucu görülmektedir. Buradaki varyansların sig. değeri (0,218) 0,05’ten büyük olduğu için homojen olduğu söylenir. Sınıflara göre kredi kartı kullanım amaçlarının Anova Varyans testi analiz tablosunda sig. değeri (0,076) 0,05’ten büyüktür. O halde gruplar arasında kredi kartı kullanım amaçlarıyla ilgili bir farklılığın olduğu söylenemez. Uygulanan Varyans testinin sonucuna göre H_{13} hipotezini red ederek H_{03} (kredi kartı kullanım amaçları ile kullanıcıların bölümleri arasında farklılık yoktur) hipotezini kabul ederiz.

Tablo 19: Sınıflara Göre Kart Kullanım Amaçlarına Katılma Durumu; Tanımlayıcı İstatistikler, Homojenlik Testi ve Anova Testi

Tanımlayıcı İstatistikler						
	Gruplar	Ortalama	Std Sapma	Std Hata	Min.	Max.
Kredi Kartı Kullanım Amaçları	1	2,3936	0,76794	0,10971	1,00	4,57
	2	2,7749	0,84127	0,10355	1,00	5,00
	3	2,5404	0,80357	0,11848	1,00	5,00
	4	2,6607	0,63723	0,13007	2,00	5,00
	Toplam	2,6008	0,79764	0,05864	1,00	5,00
Homojenlik Testi						
Levene Testi	df1	df2	Sig.			
1,492	3	181	0,218			
Anova Varyans Analiz Tablosu						
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	Sig.	
Gruplar Arası	4,358	3	1,453	2,333	0,076	
Gruplar İçi	112,707	181	0,623			
Toplam	117,065	184				

Tablo 20’de tanımlayıcı istatistikleri verildikten sonra bağımsız örneklem T testinin temel varsayımı olan homojenlik testinin (levene testi) sonucu görülmektedir. Buradaki varyansların sig. değeri (0,583) 0,05’ten büyük olduğu için homojen olduğu söylenir.

Tablo 20: Sınıflara Göre Kart Tercih Nedenlerine Katılma Durumu; Tanımlayıcı İstatistikler, Homojenlik Testi ve Anova Testi

Tanımlayıcı İstatistikler						
	Gruplar	Ortalama	Std. Sap.	Std. Hata	Min.	Max.
Kredi Kartı Kullanım Amaçları	1	1,8189	0,68373	0,09768	1,00	3,50
	2	2,2173	0,75074	0,09312	1,00	5,00
	3	1,9130	0,69566	0,10257	1,00	4,00
	4	1,8073	0,61124	0,12477	1,00	3,38
	Toplam	1,9817	0,71950	0,05304	1,00	5,00
Homojenlik Testi						
Levene Testi	df1	df2	Sig.			
0,652	3	180	0,583			
Anova Varyans Analiz Tablosu						
	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	Sig.	
Gruplar Arası	5,854	3	1,951	3,952	0,009	
Gruplar İçi	88,881	180	0,494			
Toplam	94,735	183				

Sınıflara göre kredi kartı tercih nedenlerinin Anova Varyans testi analiz tablosunda sig. değeri (0,009) 0,05’ten küçüktür. O halde gruplar arasında kredi kartı tercih nedenleriyle ilgili bir farklılığın olduğunu söyleyebiliriz. Gruplar arasında farklılık vardır. Uygulanan Varyans testinin sonucuna göre H_{04} hipotezini red ederek H_{14} (kredi kartı kullanım amaçları ile kullanıcıların sınıfları arasında farklılık vardır) hipotezini kabul ederiz. Farklılıklar hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için Post-Hoc testi uygulanmıştır.

Tablo 21: K.Kart Tercih Nedenlerinin Karşılaştırma Tablosu

(I) Sınıf	(J) Sınıfların Grup Hali	(I-J) Ortalamalar Arası Uzaklık	Std. Hata	Sig.
1	2	-,39843*	,13294	0,016
	3	-,09417	,14426	0,914
	4	,01159	,17508	1,000
2	1	,39843*	,13294	0,016
	3	,30426	,13539	0,115
	4	,41002	,16784	0,073
3	1	,09417	,14426	0,914
	2	-,30426	,13539	0,115
	4	,10575	,17694	0,933
4	1	-,01159	,17508	1,000
	2	-,41002	,16784	0,073
	3	-,10575	,17694	0,933

Tablo 21'e göre İkinci sınıflar birinci sınıflara göre kredi kartı tercih nedenlerine daha fazla katılmaktadırlar. Aralarındaki ortalama farkı 0,39843'dir ve anlamlılık düzeyi (0,016) 0,05'in altındadır. Kredi kartı tercih nedenleri ile ilgili verilen görüşlere katılmada birinci sınıflar ile üçüncü ve dördüncü sınıfların arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımlarına yönelik yapılan bu çalışmada şu sonuçlara varılmıştır:

- Öğrencilerin demografik özelliklerine bakacak olursak yoğunlukla bayan öğrenci oldukları, Bankacılık ve Finans bölümünde okudukları ve öğrencilerin genelinin devlet yurdunda barındıkları görülmektedir. Bu ilçe'de alternatif barınma yerlerinin olmadığını göstermektedir.
- Ekonomik özellikleri açısından öğrencilerin çoğunluğu burs veya kredi almasına rağmen harçlıkta aldıkları görülmektedir. Aylık ortalama gelir aralıkları ise 500 TL ile 1000 TL arasındadır. Bu öğrencilerin burs veya kredi ile yetinmeyip daha fazla kaynak oluşturduklarını göstermektedir.
- Öğrencilerin %50'sinin kredi kartı sahibi oldukları ve genelde 500 TL'ye kadar harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Kredi kartı kullanan bu öğrencilerin yarısından fazlası da kredi kartını faydalı ve güvenli görmektedir.
- Öğrenciler kredi kartı hizmeti için tercih ettikleri banka sıralaması şöyledir: %81,6 ile Ziraat bankası, %5,9 ile İş bankası, %3,2 ile TEB, Vakıfbank ve Garanti bankası, %1,6 ile Akbank ve %1,1 ile Yapı Kredi bankası. Bu sıralamada Ziraat bankasının yoğunlukta olması bankanın burs veya kredi hizmetine aracılık yaparken öğrencilere kredi kartı ve avans özelliği olan banka kartlarını vermesinin etkisi yüksektir. Öğrenciler kredi kartı kullanma amacı olarak en etkili faktörün taksitli alışveriş imkanı sağlaması olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin kredi kartını kullanacağı bankayı seçmede etkili faktörün, yüksek oranda burs ve kredi aldığı bankanın kredi kartı hizmeti veriyor olması olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin kredi kartı ile en çok giyim ve ayakkabı ile gıda harcamaları yaptığı görülmüştür.
- Ankete katılan erkek öğrencilerin %63,8'i kredi kartı sahibi iken, %36,2'si kredi kartı sahibi değildir. Bayan öğrencilerin ise %39,5'i kredi kartı sahibi iken, %60,5'i kredi kartı sahibi değildir. Bankacılık ve finans bölümünde okuyan öğrencilerin %45'i kredi kartı sahibi iken, %55'i kredi kartı sahibi değildir. Uluslararası ticaret ve lojistik öğrencilerin ise %57'si kredi kartı sahibi iken, %43'ü kredi kartı sahibi değildir. Birinci sınıf öğrencilerin %45,8'i kredi kartı sahibi iken, %54,2'si kredi kartı sahibi değildir. İkinci sınıf öğrencilerin ise %53,7'si kredi kartı sahibi iken, %46,3'ü kredi kartı sahibi değildir. Üçüncü sınıf öğrencilerin ise %62,2'si kredi kartı sahibi iken, %37,8'i kredi kartı sahibi değildir. Dördüncü sınıf öğrencilerin ise %33,8'i kredi kartı sahibi iken, %66,2'si kredi kartı sahibi değildir. Bayan öğrenciler sayıca fazla olmasına rağmen, erkekler kredi kartı sahipliği açısından bayan öğrencilerden üstündür. Aynı

şekilde bölüm olarak uluslararası ticaret ve lojistik öğrencileri daha yüksek oranda kart sahibidir. Öğrencilerin kredi kartı sahipliğinin sınıflara göre dağılımında ise üçüncü sınıflar en yüksek orana sahiptir.

- Öğrencilerin ekonomik olarak gelirleri arttıkça kredi kartı sahipliğide arttığı görülmektedir. Aynı zamanda öğrenim kredi ve maaş-ücret alan öğrencilerin de almayanlara oranla daha fazla kredi kartı sahibi olduğu görülmüştür. Ankete katılan öğrencilerden kredi kartını faydalı ve güvenli bulan öğrencilerin daha fazla oranda kredi kartı sahibi olduğu görülmektedir.
- Öğrencilerin okudukları farklı bölümler arasında kredi kartı kullanım amaçlarıyla ilgili tercihlerinde bir farklılık yoktur. Aynı şekilde kredi kartı tercih nedenlerinde de farklılık yoktur. Öğrencilerin okudukları farklı sınıflar arasında kredi kartı kullanım amaçlarıyla ilgili bir farklılık yoktur. Fakat kredi kartı tercih nedenleriyle ilgili bir farklılık vardır. Bu farklılığın kaynağı, ikinci sınıflar birinci sınıflara göre kredi kartı tercih nedenlerine daha fazla katılmaktadırlar. Kredi kartı tercih nedenleri ile ilgili verilen görüşlere katılmada birinci sınıflar ile üçüncü ve dördüncü sınıfların arasında anlamlı bir farklılık ise bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbulut, M. Cumhuriyet ve Murat Özbolat (2015), “Beypazarı MYO Öğrencilerinin Kredi Kartı Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma”, *Bankacılık ve Sigortacılık Araştırmaları Dergisi*, Cilt 2, Sayı 7-8, (Kasım 2015), ss.34-52.
- Bianco, A. Candy ve Susan M. Bosco (2002), “Ethical Issues In Credit Card Solicitation Of College Students – The Responsibilities Of Credit Card Issuers, Higher Education, And Students”, *Teaching Business Ethics*, 6: pp. 45–62.
- Blankson, Charles, Audhesh Paswan ve Kwabena G. Boakye (2012), “College Students’ Consumption Of Credit Cards”, *International Journal of Bank Marketing*, Vol. 30 No. 7, 2012 pp. 567-585.
- Çiçek, Recep ve Kemal Demirdelen (2008), “Üniversite Öğrencilerinin Kredi Kartı Kullanımlarını Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma: Niğde Üniversitesi Öğrencileri Örneği”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi*, Cilt 10, Sayı 1-2, s.539-560.
- Hancock, M. Adam, Bryce L. Jorgensen ve Melvin S. Swanson (2012), “College Students and Credit Card Use: The Role of Parents, Work Experience, Financial Knowledge, and Credit Card Attitudes”, *Journal of Family and Economic Issues*, doi 10.1007/s10834-012-9338-8.
- Hayhoe, Ray Celia, Lauren Leach ve Pamela R. Turner (1999), “Discriminating The Number Of Credit Cards Held By College Students Using Credit And Money Attitudes”, *Journal of Economic Psychology*, 20 (1999) pp. 643–656.
- Joo, So-Hyun, John E. Grable ve Dorothy C. Bagwell (2003), “Credit Card Attitudes And Behaviors Of College Students”, *College Student Journal*, vol. 37, no. 3, pp. 405-419.
- Kaya, Ferudun (2009), *TBB Türkiye’de Kredi Kartı Uygulaması*, Graphis Matbaa, İstanbul.
- Keskin, H. Dilara ve Emrah Koparan (2010), “Üniversite Öğrencilerinin Kredi Kartı Sahipliğini Belirleyen Faktörler”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Nisan 2010, 5(1), S. 111-129.
- Kızılot, Şükrü, Cem Kılıç, İbrahim Tokatlıoğlu (2010), *Kartlı Ödeme Sistemleri Ekonomik Katkılar Raporu ve 2008 Krizinde Kartlı Ödeme Sistemlerinin Olumlu Etkileri*, Gazi Üniversitesi Maliye-Vergi Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, A4 Ofset Matbaacılık, İstanbul.
- Kızılot, Şükrü, Cem Kılıç, İbrahim Tokatlıoğlu (2011a), *Kartlı Ödeme Sistemlerinin Tasarruf Üzerindeki Etkileri ve Ekonomik Katkılar Raporu*, Bankalararası Kart Merkezi, A4 Ofset Matbaacılık, İstanbul.
- Kızılot, Şükrü, Cem Kılıç, İbrahim Tokatlıoğlu (2011b), *Kartlı Ödemelerin Ekonomik Faydaları*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, Aksoy Matbaa, İstanbul.

- Limbu, B. Yam, Bruce A. Huhmann ve Bing Xu (2012), “Are college students at greater risk of credit card abuse? Age, gender, materialism and parental influence on consumer response to credit cards”, *Journal of Financial Services Marketing*, 17, pp. 148–162.
- Nakajima, Sahahiko ve Mutsumi Izumida (2014), “Effect of Credit Card Logos on the Consumer Item Price Estimated by Japanese College Students”, *Journal of Current Psychology*, Volume 34, Issue 1, pp. 50–57.
- Nelson, C. Melissa, Katherine Lust, Mary Story ve Ed Ehlinger (2008), “Credit Card Debt, Stress and Key Health Risk Behaviors Among College Students”, *American Journal of Health Promotion*, 0890-1171/08, pp. 400-406.
- Özkan, Akdoğan (2015), *Anı ve Fotoğraflarla Türkiye'nin Kartlı Ödeme Sistemleri Tarihi*, Aryan Basım Tanıtım ve Matbaa, İstanbul.
- Ritzer, George (1995), *Expressing America A Critique of the Global Credit Card Society*, Pine Forge Press, California.
- Robb, A. Cliff (2011), “Financial Knowledge and Credit Card Behavior of College Students”, *Journal of Family and Economic Issues*, J Fam Econ Iss (2011) 32: pp.690–698.
- Roberts, A. James ve Eli Jones (2001), “Money Attitudes, Credit Card Use, and Compulsive Buying among American College Students”, *The Journal Of Consumer Affairs*, volume 35, number 2 pp. 213-240.
- Rona-Tas, Akos ve Alya Guseva (2014), *Plastic Money Constructing Markets for Credit Cards in Eight Postcommunist Countries*, Stanford University Press, Stanford, California.
- Suher, Hasan Kemal, vd. (2014). “Kredi Kartı Kullanımına Yönelik Genel tutumu Etkileyen Faktörler: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma”, *İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Çalışmaları Dergisi / Journal of Communication Studies*, S. 6.
- Ünal, Seyfettin, Yavuz Selim Düğer ve Cevat Söylemez (2015), “Ekonomi Okuryazarlığı ve Kredi Kartı Tutumunun Rasyonel Kredi Kartı Kullanımına Etkisi: Dumlupınar Üniversitesi Tavşanlı MYO Örneği”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İibf Dergisi*, Nisan 2015, 10(1), s. 31- 52.
- Yurtseven, Gülten (2014), “Kredi Kartı Kullanımı ve Alışveriş Bağımlılığı”, *Bağımlılık Dergisi*, Cilt:15, Sayı:2, s. 91-101.
- Warwick, Jacquelyn ve Phylis Manfield (2000), “Credit card consumers: college students' knowledge and attitude”, *Journal Of Consumer Marketing*, Vol. 17 No. 7 2000, pp. 617-626.